

Ursula Hirschmannová: odporkyňa fašizmu a jedna zo zakladateľov európskeho federalizmu (1913–1991)

Ursula Hirschmannová sa narodila do židovskej rodiny strednej vrstvy v Berlíne a v roku 1932 sa pripojila k mládežníckej organizácii sociálnodemokratickej strany, ktorá sa stavala na odpor proti nástupu nacistov. Po tom, ako sa počas exilu v Paríži v polovici 30. rokov 20. storočia stretla s Eugeniom Colornim, mladým talianskym filozofom a socialistom, za ktorého sa aj vydala, začala Hirschmannová pôsobiť v tajnom protifašistickom odboji v jeho rodnom Taliansku.

*Po Colornioho zatknutí a uväznení na ostrove Ventotene, Hirschmannová odišla za svojím manželom. Tam sa stretli s Ernestom Rossim a Altierom Spinellim, autormi Manifestu z Ventotene *Za slobodnú a zjednotenú Európu* z roku 1941, ktorý sa všeobecne považuje za začiatok európskeho federalizmu. V manifeste vypracovali návrh demokratickej Európskej únie, ktorá by sa mohla vytvoriť po vojne. Hirschmannová prepašovala manifest do vnútrozemia Talianska a pomohla ho rozšíriť.*

Po Spinelliho úteku z Ventotene sa v auguste 1943 v Miláne spolu s ním zaradila medzi zakladateľov Európskeho federalistického hnutia. V roku 1975 Hirschmannová v Bruseli založila združenie Association Femmes pour l'Europe.

Detstvo a mladosť

Mladá Ursula Hirschmannová, ktorá sa narodila v roku 1913, začala svoju cestu politického objavovania a aktivizmu na podujatiach organizovaných socialistickou stranou a nemeckou sociálnodemokratickou stranou vo svojom rodnom meste Berlín.

V roku 1932 nabrala cesta mladej židovskej študentky ekonómie o niečo radikálnejší rozmer a Hirschmannová sa stala súčasťou skupín protikomunistického odporu. O rok neskôr, keď nacistické zásahy proti opozičným skupinám naberali na intenzite, sa Hirschmannová spolu so svojim bratom Albertom (ktorý sa neskôr stal významným ekonómom a politológom) presťahovala do Paríža. Toto bol začiatok jej dlhého exilu a zlomový bod, ktorý znamenal jej prerod na zástankyňu európskeho federalizmu.

Počas svojho pobytu v Paríži sa Hirschmannová a Albert stretli s Eugeniom Colornim, mladým talianskym filozofom a socialistom, ktorého poznali z Berlína. Po Colornioho návrate do Talianska, ho Hirschmannová nasledovala a v roku 1935 sa zaňho vydala.

Pár sa intenzívne zapájal do protifašistického hnutia v Taliansku. Tento radikálny aktivizmus však viedol ku Colornioho zatknutiu a exilu na ostrove Ventotene. Hirschmannová získala od úradov povolenie ísť za Colornim na Ventotene, kde sa stretli s ďalšími protifašistickými intelektuálmi, ako sú Altiero Spinelli a Ernesto Rossi.

Zrod európskeho federalizmu

Toto stretnutie intelektuálov napokon v roku 1941 viedlo k vypracovaniu Manifestu z Ventotene *Za slobodnú a zjednotenú Európu*. Tento manifest, napísaný tajne na cigaretových papieroch, bol

politickým vyhlásením a súčasne plánom na vytvorenie demokratickej federácie Európy. Manifest vyzýval na skoncovanie s minulosťou Európy a vytvorenie nového politického systému prostredníctvom reštrukturalizácie politiky a rozsiahlej sociálnej reformy.

Po úteku z Ventotene sa Ursule podarilo prepraviť text manifestu do vnútrozemia, pomohla ho prepísať a rozšíriť. Čítali ho najmä účastníci talianskeho protinacistického odboja. V roku 1943, keď do Talianska začali z juhu prichádzať spojenecké vojská, Hirschmannová prišla do Milána a spolu so Spinellim a ďalšími aktivistami založili *Movimento Federalista Europeo*, Európske federalistické hnutie. Práve v Miláne sa v auguste toho istého roka uskutočnilo prvé stretnutie federalistického hnutia, ktoré viedlo k schváleniu šiestich základných kameňov federalistickej myšlienky sformulovaných na Ventotene.

V Ríme v roku 1944 fašisti zavraždili Eugenia Colomiho. Hirschmannová sa v nasledujúcom roku vydala za Altiera Spinelliho. Ušli do Švajčiarska, kde sa usilovali, aby Európske federalistické hnutie nadobudlo medzinárodný charakter, v dôsledku čoho sa Hirschmannová podieľala na organizácii prvého medzinárodného federalistického kongresu v Paríži v roku 1945. Pár sa nakoniec usadil v Ríme.

Hirschmannovej politické úsilie sa neskončilo po druhej svetovej vojne. V roku 1975 založila v Bruseli združenie *Association Femmes pour l'Europe* (Ženy za Európu), hnutie, ktoré združovalo ženy z feministických aj politických kruhov, a naďalej podporovala rodovú rovnosť.

Ursula Hirschmannová mala so svojím prvým manželom Eugeniom Colomim tri dcéry – Silviu, Renatu a Evu – a tri dcéry s Altierom Spinellim – Dianu, Saru a taliansku novinárku a poslankyňu Parlamentu Barbaru Spinelliiovú. V decembri 1975 Hirschmannová utrpela krvácanie do mozgu, z ktorého sa nikdy úplne nezotavila. Zomrela v roku 1991 vo veku 77 rokov.